

REDACTIA

Arad, Dealul Ferencz-utoza nr. 20.

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria:
pe un an 20 cor.
pe 1/2 an 10 .
pe 1/4 an 5 .
pe 1 lună 2 .
N-rii de Duminecă pe an
4 coroane.

Pentru România și străinătate
pe an 40 franci.

Manuscrise nu se înapoază.

ADMINISTRAȚIA

Arad, Dealul Ferencz-utoza nr. 20.

INSERTIUNILE:

de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b.,
de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele, cât și
insertiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.

Sortorii nefrancați nu se primesc.

TRIBUNA POPORULUI

Tineretul nostru.

Reproducem în altă parte a ziarului nostru, un articol din „Biserica și Școala”. El tratează despre tineretul nostru: cum a fost în trecut, și cum se prezintă generația actuală.

Negreșit, că fiind revistă bisericăsească și încă organ oficios, „Biserica și Școala” n'a putut pune punctul pe i: n'a arătat adică și cauzele rezelor ce observăm cu toții, ci a descris numai o situație.

Noi nu suntem însă reținuți de nici o împrejurare, pentru a ne opri la cale jumătate, ci vom cerceta toate motivele cari au produs un rău atât de evident, în cât însuși cel mai competent organ: raportul anual al societății „Petru Maior” e silit să-l desvleue în toată a lui nuditate.

Ținem să facem însă chiar dela început o observare.

Nu suntem adică și nici ne conducem de optimism în aprecierea situației actuale din stinul tinerimii. Din contra: suntem plini de speranță și credem că numai o parte a ei este atacată de germenii corupției. Când vedem forța și devotamentul ce dezvoltă pe terenul public tinerii grupăți în jurul „Libertății”, când vedem că chiar în anul acesta în toate trei centrele: la Budapesta, Cluj și Oradia tinerii pe teren social au lucrat în înțelegere, zăvistia din trecut s'a mai potolit, zicem, când vedem toate acestea, numai bine putem spera.

Nu-i mai puțin adevărat însă, că elementul corupt sporește și el. Sunt ștreberi, cari pentru a duce un traiu mai luxos, s'au introdus pela diferite jurnale maghiare, unde fac pe așa zișii traducători din limba română ori informatori ai afacerilor dintre români. Și cum ei au legături cu Românii, ba sunt anume cercuri românești cari li susțin mai ales ca printr'înșii să plaseze tot felul de publicări în presa maghiară, am și ajuns ca de cele mai multe ori chestiile gingașe române să le vedem publicate în ziarele ungurești. Cu vremea acești ipochimeni ajung în poliția secretă, căci nu se mai pot despărți de viața ușoară și destrăbălată ce au dus-o în capitală.

Acestia sunt un element perdut pentru neam și dacă ei nu s'ar înverti ani de zile printre tineretul nostru, asupra căruia caută să influențeze în tot chipul, nici nu ne-am perde vremea oprindu-ne asupra lor. Ei sunt însă agenți provocatori și nu putem îndestul să atragem atenția tinerilor fără experiență să se păzească bine de stricații aceștia.

A doua categorie sunt așa zișii „feciorii de bani gata”, ieșiți mai ales de prin gimnaziile maghiare; cei mai mulți dintre aceștia ajung la universitate fără a fi învățat nimic românește și nici n'au vre-o atracțiune pentru cercuri românești, ci chiar dacă sunt între dinșii, nu vorbesc românește. Pela „Petru Maior” ori „România Jună” nu-i vezi membri și chiar dacă s'au înscris căne cănește, nu iau parte la înălțatoarele prestațiuni culturale ale colegilor lor. Nu, ci sunt

stâlpi de cafenele, curtesani ai chelnerișelor. Ei caută să esceleze nu în studii, ci să îmbrace cea dintâi haină de modă, să fie niște păpuși: gigeri, cum se zice, ori cu apucături de „dșentri”. În vacanțe ei nu vin să studieze nevoile poporului în mijlocul cărăia ar trebui să fie apostoli, ci se împrietenesc cu slujbașii maghiari și fac împreună haz pe socoteala „nației”...

Se înțelege că nici dintre aceștia nu se aleg suflete distinse cum a fost Dr. Liviu Marcu, ci fiindcă așa au fost obișnuiți: tata să plătească strictul necesar, mama datoriiile ear stipendial să fie „bani de buzunari”, când ies în viață, ori caută să prvină caciulindu-se stăpânilor zilei, ori trăiesc jefuind poporul și facend ca acesta să blasteme pe ori ce „invățat” român...

Și între tinerii mai ales acest contingent sporește!

Cum nu? Doar de când prin fundația lui Gojdu de pie memorie se poate împărți pomana largă ori și carul tiner cu protecție, însuși acordarea stipendiilor a fost primul pas spre incurajarea acestor secături.

Luăți numai și studiați cui s'a dat stipendiu.

Miron, D-zeu să l ierte, Cosma, Mețianu și Gattu, eată cine împărțește pomana de vre-o douăzeci de ani încoaci. Se înțelege că se da deci stipendii în primul loc „nepoților”, celor din neamuri! Fii de părinți bogăți se bucură astfel de stipendii cari pentru studenții de părinți săraci ar fi o adevărată salvare... Tot așa s'a ajuns la creșterea tipurilor cari nu se mulțumesc numai cu prezentul: cu stipendiu ce i-s'a acordat pentru lingusiri, dar își secomptează viitorul chiar, storcend bani prin promisiune de căsătorie... Și asemenea tipuri se adumbresc pela mitropolia de D-zeu păzită și de Mețianu cărmuită.

E deci de unii bătrâni creată școala în care se cresc asemenea tineri. Și ceea-ce e și mai grav, nu e numai faptul că asemenea tineri sunt ei înșiși adevărați caengrenă pe corpul națiunii, dar exemplele atrag...

Preotul vrednic ori învățătorul necăjit dar Român bun, ce să zică adică și el și fiul său, când solicitend stipendii, cei atotputernici li înfruntă încă... „Mergi să-ți dea Rațiu ori Brota, că ești mare naționalist”, i-se spunea la Sibiu chiar pe vremea de insuflețire generală, ear fostul Episcop al Aradului — o știu acum și sibienii — preferă și el pe nepoții ori pe fi slugilor plecate... Fiii bravi ai unui N. Cristea trebuiau să se chiniască pe când celor din Intinsa dinastie romano-cosmisto-mețianistă se împărțiau stipendii grase... ca să peardă vremea și ani de zile să nu dea examene. Când s'ar întocmi o statistică a acestor protegiați, s'ar formula un rechisitoriu nu se poate mai zdrobitor la adresa „ilustritaților” puși — din păcate — să chivernisească o avere donată spre înălțarea neamului, ear nu să risipească pentru capete săci și inimi prostituate.

Eată de ce în primul rând pe bătrânii respectivi li învinuim pentru

răul acesta ce se întinde între tineret...

Pă când nu erau stipendii grase, creșteam în săracie, dar săracia aceea ștelea caracterele. Acum beșugul se folosește adesea pentru a nimici caracter.

Institutul San Girolamo din Roma, din cauza căruia fusese atâta ceartă între Dalmațienii și Croați, — în urma unei înțelegeri dintre cardinalul Rampolla și Voinovits, reprezentant al Muntenegrului, s'a decretat colegiul iliric — Collegium Illyricum. Aceasta însemnează victoria dalmațienilor, cari, se știe anul trecut ocupaseră cu forța acest institut după ce papa numise director pe Iazman, mare croat. Dalmațienii din Roma au cedat însă forței statutului civil, care instalase apoi acolo un guvernator. Afacerea s'a rezolvat acum definitiv deoarece ce seminarul s'a decretat al tuturor slavilor de sud și e pus sub paza arhiepiscopului din Antivari, căruia i-s'a conferit titlul de „primate sârb”.

Naționalitățile agresive!

Așa zice adică „Budapești Hirlap”, care într'un articol dela 9 c, după-ce face o lungă excursie în jurul chestiei naționalităților, zice că „în țeara aceasta nu este decât o singură naționalitate o primată, ș'aceasta e ce — maghiară”.

Povestea lupului, căruia mielul îi tulburase apa!

Ca să ajungă la conclusia aceasta, numitul ziar maghiar tratează o mulțime de episoade din viața naționalităților.

Astfel, spune că prin anii patruzeci, Slovacii Kollar, Palaczky, Hodsa, Hurban, Stur și Dobrovsky se coborau pe o plută, pe râul Vag. Ajungend la o viltoare, Palaczky a esclamat: Dacă pluta aceasta s'ar scufunda acum cu noi, ar fi gata și cu nația slovacă!... La 1861 fruntașii români au făcut școala căpt Români capabili de a ocupa slujbi sunt și n'au fost decât 300, măcar că nu s' cerea dela maturitate încolo alte studii... Acum suntem de zece ori atâția...

Ceea-ce ar dovedi că nu suntem asupriți! Coci dacă am fi, nu era să ajungem la starea de azi... Întru îlustrarea aserțiunet sale, ziarul maghiar aduce cazul cu generalul Florescu. La 1873 petrecend adică în Cluj, la o serbare a societății maghiare de tir, generalul primise visita Românilor frunțași d'acolo. Aceștia plângend-se de asupririle ungurești, generalul s'a mirat și a obiecționat: Dar bine, cum puteți afirma asta? Ved că unul dintre D-Voastră este profesor universitar, altul jude la tribunal, al treilea fisc comitatens. Domnilor, România într'adevăr este țeară liberală și constituțională, unde nimeni nu este prigonit și oprimat... Arătați-mi însă un singur Maghiar ori Sas, care să fi ajuns la noi în așa poziție înaltă, ca D-Voastră aici!...

Nu știm dacă așa s'a petrecut. D. Podoabă ori Isac cari vor fi știind, ar face un serviciu istoriet, dacă ar lămurii lucrurile... Să admitem însă că generalul — care și-a măritat de altfel o fiică cu zestre mare după un baron maghiar — într'adver a zis acestea. Ar dovedi nu că Românii cari simt asupririle, n'au dreptate, ci că generalul Florescu, oricât de ilustru a fost, nu cunoștea chestia națională, căci dacă ar fi cunoscut o

numai cât negru sub unghie, nu vorbea astfel...

Ca să demonstreze că naționalitățile sunt agresive, ziarul maghiar aduce cazul cu preotul sătmărean Ardelean, care a oca it pe credincioșii săi pentru că începuseră a cânta în biserică ungurește... Asta, după logica ciudată ungurească, constituie o crimă în potriva limbii maghiare, ear nu este o apărare justă a limbii noastre materne...

Chestia are însă două laturi: acel preot român a fost aspru pedepsit de judecătoria regească maghiară.

Asta nu-i prigonire?

Și i agresiv Românul care și apără limba maternă în biserică sa strămoșească?

Bătrânii și tinerii.

„Biserica și Școala” publică sub titlul de mai sus următorul articol:

Cunoașterea trecutului este cel mai de căpetenie mijloc pentru priceperea actualității și totodată cel mai puternic element de întărire a conștiinței și demnității: historia est magistra vitae.

Dar dacă progresul sau dezvoltarea progresivă a elementelor și forțelor de viață este o lege firească, nu e mai puțin adevărat, că acea dezvoltare se urmează în jurul unor puncte luminoase cari croiesc brazdele ogorului viitorului.

În viața, în dezvoltarea unui popor, acele puncte luminoase sunt: bărbații aleși pricepători ai împrejurărilor în cari trăiesc, și cari trăiesc muncind, cu sufletul înălțat spre ideal.

Din incidentul aniversării de 25 de ani dela existența acestei reviste, în numărul jubilar, inaugurator al anului al 26-lea al ființei sale, un pe cât de prețios totatât de cald articol scris de părintele protopop G. Gurban, a fost consacrat memoriei aceluia, cari pus-au temelie în aceste părți mărginașe dar băștinase românești, unei vieți culturale naționale-bisericești române.

Articolul părintelui Gurban a fost mai ales remarcat de cei ce cu inimă românească și creștină cu noi împreună s'au bucurat de biruința noastră prin noi, asupra unui sfert de veac; a plăcut articolul cu verva-i deosebită.

„Revista învățătorilor și învățătoarelor” din România, eată cu ce cuvinte a primit numărul nostru jubilar:

„Biserica și Școala” excelenta publicațiune ce apare în Arad, și-a serbat cu numărul din 6 Ianuarie 1902 aniversarea unei vieți rednice de 25 ani — noi li urmărită a traui cășii nevoiș va fi de școală și biserică la Români între celelalte articole cu miez din ac-l Nr C. S. Protopresbiterul C. Gurban publică studiul „Ne rărim... ori ne întărim?” în care face bilanțul perioadei de 90 de ani de luptă pentru cultură și naționalitate în diecesa Aradului. Închieri de o așa natură am dori pentru toate celelalte provincii române.

Acum 90 de ani un singur român, Moise Nicoară reprezenta cauza națională. Atunci un singur om purta lupta de regenerare; astăzi tot Românul se simte regenerat și e conștiu de sine... (etc.) Înch odată, constatări ca acestea dela frați, ne umplu sufletul de mulțumire.

Mulțumire mândrie și mângâiere am simțit cetind frumosul articol al părintelui protopop Gurban și pe când ne exprimăm bucuria pentru răsunetul de peste munți al aceluia și sentimente, — pentru complectarea adevărului din expunerile părintelui

protopop C. Gurban, credem că e drept, ca mândra pleiadă de luptători și muncitori să o încheiem punând în șirul lor și pe acel ce cu drept cuvânt poate zice despre mișcările de reînnoțire națională: „*corum magna pars ui*,” ear acela este părintele protopop Constantin Gurban.

Ca student în teologie la Arad, în anul 1869 întemeiază și redactează ziarul „Speranța”, ziar literar; ear la anul 1872, ca profesor de teologie cu Dr. G. Popa, cu actualul episcop P. S. S. Iosif Goldis și C. Sa vicariul V. Mangra scot de sub tipar „Lumina”.

Un valoros colaborator a rămas și pentru „Biserica și Școala” C. Gurban, apoi s'a distins ca profesor, ca excelent predicator și neobosit scriitor pe terenul pastoral.

O muncă rîvnitoare, învrăstă cu idealismul propriu generației sale harnice. Îi pune astăzi veteranului protopop C. Gurban, cuvintele în gură:

„Ghița e spartă, lucrarea-i vie (azi) pe toate terenurile. — Om să fie care (ne) va putea împedeca mersul acesta”.

„Epigonii” însă cum se presintă oare? Se presintă în adevăr spre mulțumirea și mângăierea veteranilor din strălucita pleiadă a înaintașilor?

Să ne referim în această privință la opiniunea autorizată a comitetului societății „Petru Maior” din Budapesta. În raportul anul 1900—1901 (p. 8.) ni-se dau următoarele îndigări:

„Ne doare . . . mult . . . o boală ce molipsește corpul tinerimii universitare, — pe care o simțim foarte neplăcut noi și eu noi împrenă națiunea întreagă. E vorba adevărat de acel tineri, pe cari împrejurări vitrege, ispite, sau pornirile lor detestabile înfrățita le-au inficiat sufletul, încaț nu mai simțesc trebuința de a se valida ca fiți ai națiunii lor, doritoare de o cultură adevărată și temeinică. Trebuie un suflet sănătos și senin, o inimă largă pentru interesele mari culturale; și tocmai acestea nu le are cel ce-și uită de sine. El nu are timp de cheltuit pentru a îndeplini niște îndatoriri iluzorii față de neamul său: idealurile sale, avânturile sale trebuie coordonate egoismului-virtute, patimilor sale reprobabile. Acesta e adevărul și da, trebuie să recunoaștem, că sunt între tinerii români conștiințe cari se degradează”.

Când dela avântul bătrânilor creatori de curent ajungem la „o boală molipsitoare în tinerime”, cuprinși de îngrijorare, trebuie cel puțin — să cădem pe gânduri!

S.

DIN DIETĂ.

— Sedința dela 10 Martie. —

Se continuă cu discuția asupra bugetului ministerului de interne.

Szöll Kálmán și Heltay au încercat să desvinovățească orașul Budapesta, despre care Pichler s'a expectorat într'un chip violent, spunând că nu are sentiment național, că e slugănică față de „camarila”, că nu îndrăznește să ridice lui Kossuth statue, ci banii adunați îi cheltuește pentru un Mausoleu în cimitirul „Korepes”.

Aceiași acuzare a adus-o de altfel și alt kossuthist, Rátkay, mai plângându-se că orașul Budapesta este germanizat de însăși curtea regală.

Molnár arată că la introducerea matriculelor de stat s'a spus că ele nu vor costa de cât 40000 fl. Acum se cere însă 2,387.389 coroane. Nici capitala nu mai poate suporta cheltuielile mari pentru matricule. Nu votează bugetul ci urtează o lege care să reguleze dreptul de întrunire.

România contra—Ungariei.

Sub acest titlu „Egyetértés” dela 9 c. scrie următoarele:

„România se organizează puternic în contra Ungariei, cu deosebire pe teren economic. Ea nu scapă o singură ocazie ca să nu pună greutăți în calea exportului nostru și să nu caute forme legale încontra întinderii comerțului nostru în orient, scofînd veste rea articolelor noastre de comerț. Guvernele române cautau să se întreaacă, în această privință, unele pe altele. Actualul guvern Sturdza i-a întrecut însă și pe conservatori și pe junimiști, în ori ce întreprindere politică și particulare. Guvernul român actual a prigonit cu mare zel îndeosebi — cărbunii de peatră din Ungaria”.

Se înțelege că nu e vorba de nici un fel de prigonire, ci guvernul Sturdza caută pur și simplu să apere interesele economice ale țării. Că le apără bine, dovadă sunt rîndurile de mai sus.

Plagiatură — gheșeft.

(Urmare).

Clasice-s mai ales tractatele despre călătoriile Apostolului Pavel, Iconomachismul, Schisma cea mare, încreștinările în perioada III bis., înșirarea ordurilor din biserica apuseană în per. V ș. a. multe.

Să vedem acum câte-va exemple de șterpelitură:

la dl E. Popovici.

Perioada IV. pag. 136 a ediției din 1898.

5. *Haeresis der Strigomniken*. . . . Die Hierarchie ers hrak über diese die Kirche untergrabenden Lehren, und auch die Patriarchen von Constantinopel Nilus und Antonius IV. (1379—1396) erhielten davon Kenntnis, erliessen Mahnschreiben dagegen un geben den Rath in „Güte durch Belehrung, Beobachtung der Kirchensetze und frommen Lebenswandel die Haeresie zu beseitigen. . . die Häupter der Secte aber zu excommunicieren. . . Das verführte Volk wurde insbesondere von dem Bischof von Susdal Dionysius, der zu dem Zwecke 1381 nach Pskow und Nowgorod kam, durch Predigten zur Ruhe und Orthodoxie zurückgebracht u. so die Haeresie in den Volksmassen beseitigt. Karp und Nikitas wurden excommunicirt u. von dem Volke in Nowgorod im Wolchowfluss „ertränkt“.

Per. IV. pag. 146; ediția din 1898.

„Johann Wiclif war. . . seit 1372 Professor der Universität zu Oxford. War zu seiner Zeit in England die Enttäuschung gegen das Papstthum. . . wie gegen die Uebermacht der Mönche überhaupt gross genug, so gab ihr Wiclif einem noch kräftigeren Ausdruck. Er bekämpfte zuerst (1366) das Papstthum in der politischen Machtsphäre desselben. . . und die Mönche. . . mit grossem Eifer und mit Beifall der Universität, des Hofes und des Adels. Im Jahre 1377 wurden 19 Sätze aus seinen Schriften von Rom verurtheilt. Man konnte ihm aber nicht bekommen, weil er Hof, Adel und Universität auf seiner Seite hatte. Dies ermutigte ihn und er ging weiter, in dem er allmählig das ganze damalige Kirchenenthum angiff. Er lehrte nämlich, dass das bestehende Kirchenenthum sich von dem ursprünglichen weit entfernt habe, u. begann alles was er nicht in der hlg. Schrift . . . begründet fand, zu verwerfen. Unter anderen leugnete er auch die unbedingte selbst durch eine Todsünde nicht verlerbare kirchliche Strafgewalt der Hierarchie, die Berechnung der Gültigkeit des Eucharistie und lehrte den Praedestinationismus. Nun geben ihn, als er so weit ging, seine mächtigsten Freunde auf. Auf der sogenannten Erdbensynode in London 1382 wurden 24 Sätze seiner Lehren verurtheilt und er musste der Professur entsagen. . .”

Perioada I. pag. 165; ediția din 1898.

III. „Nach kuzer Rast in Antiochien 55 (sprätentens 56) trat er — adică Paul — seine dritte Missionsreise an, u. zw. über Galatien u. Phrygien nach Asia, wo er in Ephesus einen längeren Aufenthalt nahm, da ihm Ephesus als ein geeigneter Mittelpunkt für eine ausgedehntere und fruchtbarere apost. wirksamkeit erschien. . . In Ephesus fand Paulus noch Schüler des Täufers Johannes, welche bei der Lehre ihrer Meisters stehen geblieben waren, ohne in die christ. Kirche eingetreten zu sein. Paulus gewann sie für das Christen-

B. și Șc. a. XIX pag. 75 (manus. Partea II, pag. 5)

„Strigomnicii Contra acestui eres „au pășit patriarhii Constantinopolei, Nil și Antoniu între anii 1371 (sic!) și 1396 dând ierarhiei rusești statul, ca la delătarea acestui eres din popor să pășiască cu blândețe, luminându-l asupra rătăciilor cari le conșuea mai departe sfătindu-o să observeze în modul lor de gândire și acțiune, (asta expresie nu poate rămâne nici din istorie!) canoanele bisericii și să ducă o viață model ear pe căpteniile strigomnicilor să-i excomunicase. În urma sfatului primit din Constantinopel, episcopul din Sasdal, Dionisiu veni la Pskow și prin predicile și manierile sale creștinești îi succese, ca să convertească poporul la credința bisericii ortodoxe. Ast-fel a fost înlăturat acest eres din popor, ear propagatorul eresului Carp și Nichita au fost excomunicat și apoi omorât de poporul infuriat”.

B. și Șc. a. XIX pag. 76 (manus. Partea II, pag. 6).

„. Wiclif. Dăsul a funcționat cu începere dela 1372 ca profesor la Universitatea din Oxford. Pe timpul său se formase în Anglia un puternic curent în contra ținutului ierarhiei bisericii apusene și mai cu seamă în contra monarhilor. În fruntea acestui curent se pune Wiclif. Dăsul la anul 1366 combătu mai totu a potestatea papei ca instituțiune bisericească „precum și pe monach”. — sprijinit fiind Wiclif în aceasta ținută a sa de Universitate, de curte și de nobilime. Void Roma să împedeca tendința lui Wiclif a combătut (toamat!) 19 puncte din scrierile lui. Locușorât fiind însă Wiclif prin sprijinul curții, și nobilimii și al Universității combătu încreșta sistemul bisericii apusene de atunci condamnând toate învățăturile, cari depădăsul nu erau de sjans motivate în scriptură. În special neagă Wiclif îndrăgăstirea ierarhiei de a enuncia pedepse, de a ave avere, mai departe neagă că în sf. cuminecătura se prefaca pânea și vinul în corpul și sângele Mântuitorului Christos și învăță predestinaționismul. — Văzând aderanții și sprijinitorii săi, că Wiclif cu învățăturile sale merge prea departe au început a-l părăsi și un sinod ținut în London la 1382 a condamnat 24 de puncte din învățaturile sale, și între astfel de împrejurări a trebuit să se retragă din funcțiunea de profesor . . .”

B. și Șc. anul XVIII pag. 50 manus. Partea I, pag. 3).

III. După o scurtă petrecere în Antiochia a interpins Apostolul Pavel a treia călătorie misionară Trecând din Antiochia peste Galatia și Frigia a mers la Efes, unde aflând un loc central (!) pentru o rodnică și succasă propagare a creștinismului a petrecut mai mult timp. În Efes a aflat dinsul mai mulți învățăceți de ai lui Ioan Botezătorul, cari rămăsese pe lângă învățăturile dascălului lor. Pe aceștia i-a inițiat în principiile creștinismului. Din Efes, unde activitatea misionară a Apostolului Pavel a fost foarte măsoasă, — a

La fereastră.

Prin fereastă-mi place mie,
Să văd lumea din afară
Cum aleargă după glori
Și se ncarcă de — ocară.

Roata sorțit cum se nvrte,
Și norocul — hoțomanul,
Cum își bate joc de unii
Cari vénează numai — banul.

Nu-mi sfarm capul cu vârtejul
Veseliel la comandă —
Nici nu mă impoartă vorba,
Celora din — contrabandă.

Eu, în lumea mea sênină,
Voi să fiu de toți uitată
Nici să nu mă știe nime
C'am trăit și eu vr'odată.

Și retrasă — prin fereastă
Să văd lumea din-afară
Cum aleargă după glori,
Și se ncarcă de ocară.

Maria Cioban.

MÂNUTA.

(Ada Negri).

Mânută albă, fină delicată
Tu mică, sveltă și frumoasă mâna mea
Ce fără frică, fără emoțiune-odață
Ai prins
Condeul ce-n junetă făcâra.

Mai ști tu încă, cum adesea noaptea
Dorul de luptă prin degete-ți fugea
Și colorată roșiu — a versului putere,
Ce-mi adormise-n suflet, culegea.

Atuncea singură eram. Și totuși
Unul vedea, și nvinse a mea înclinare
Când a lui negri ochi spre mine se îndreaptă
Atunci buzele-mi tac, ear inima-mi tresare.

Sublimul vers condus de nșuflețire
Ce-mi saltă acum, în suflet, ne'ncetat
Îi sună lui. . . Ear mâna mea subțire
Fricoasă
Iubind în mâna lui s'a refugiat.

Arad, 1902.

Lyda.

CLEOPATRA.

ROMAN 36

de

HAGGARD RIDER.

Traducere de Hero.

Umblam din nou liber prin curte, se poate că numai pe scurtă vreme, căci eram plin de rușine și groază și mă temeam, că pe fața tuturor, cari mă cunosc, observ disprețul. Dar n'am observat nimic, căci cei ce au avut cunoștință despre conspirație, s'au refugiat, ear Charmion, chiar din interesul

ei propriu, n'a spus nimăru. De altcum Cleopatra vestise tuturor, că sunt nșvinovat.

Dar păcatul mă apăsa gren, mă slăbise și-mi consuma frumusețea. Și deși cu numele eram liber, eram mereu supravegheat; ear din palat n'aveam voie să es afară.

În fine sosi ziua, care aduse pe Quintus Delius, pe acel roman viclean, care sloja mereu stelele ce se ridicau. Aduse scrisoare Cleopatrei dela Marcus Antonius, dela triumvirul, care cu puțin înainte secerase victoria dela Philippi, și acuma storcea aur dela regii eucerii, ca să satisfacă lăcomia legiunilor lui.

Îmi aduc bine a-minte de această zi. Cleopatra, în haine de paradă, înconjurată de curtenți, între cari mă aflam și eu, sta în sala largă, pe tronul de aur, și dădu ordin crainicului să lase să intre de putatul rimis de Antonius.

Deschise amândouă aripelile ușilor și între sunetul trompetelor și salutul gardei galice, intră în haine scilpicioase cu panceră de aur și cu mantie de mătase purpurie, romanul, însoțit de oficerii cari veniseră cu el.

Era un bărbat frumos cu statură atletică; dar gura avea o trăsătură rece și ochii violent.

Și pe când crainicii îi strigară numele, titlurile și demnitățile, el își îndreptă uimit ochii spre Cleopatra, care sta nepăsătoare pe tron, cu frumusețe radioasă.

Când crainicii tăcară și romanul sta nemșicat. Cleopatra îi zise în limba română:

— Te salut, nobile Delius, deputatul marelui Antonius, a cărui umbră se lasă asupra lumii mari, parcă însuși Mars s'ar înălța asupra noastră, a domnitorilor mari mici — te salut și te bineventez în orașul nostru sărac. În Alexandria. Te rog spune-ne, ce te aduce la noi.

Dar vicleanul Delius nu răspunse, ci sta ca un om căzut în extas.

— Ce ai, mare Delius, de nu vorbești? întrebă Cleopatra. — Atât ai cutreorat Asia încât ai uitat cu desăvârșire limba română? Ce limbă vorbești? Spune și noi vom vorbi cu tine în ce limbă dorești, căci cunoaștem toate limbile.

Atunci în fine grăi Delius cu o voce domoală și sonoră:

— Să mă erți, oh stăpână puternică a Egiptului, că am amuțit într'atăta înaintea feței tale. Dar frumusețea prea mare, întocmai ca moartea, ne amuțește limba și ne timpește simțurile. Ochiul celui care privește în focul soarelui dela amiaz, numai vede altceva, așa m'a orbit și pe mine vedenia fără veste a frumuseții tale strălucite, oh măreția Egiptului, și m'a făcut incapabil pentru ori-ce alt lucru.

— Într'adevăr, nobile Delius, răspunse Cleopatra — frumoase complimente să învață în tabără.

— Cum se și zice în Alexandria? răspunse curtenitorul roman. „Adierea lingușirei nu împrăștie norii”, sau cu alte

thum. Von Ephesus schrieb Paulus auch 2 Briefe, einen an die Galater, und einen, den so genannten 1 Brief an die Corinthier. In seinem Briefe an die Galater sach sich, veranlasst sich gegen die Verdächtigungen, welche seine Feinde, die jeden christl. Eiferer gegen ihn aussprengten, das nämlich sein Apostolat ein minderes sei. etc.

Să se observe bine la această paralelizare a textelor, că la dl E. Popovici am lăsat din text, pentru ușurarea înțelegerii plagiatului; tot așa să se aibă în vedere, că cele reproduse după dl Hamsea formează odată întreg, fără nici o întrerupere.

(Va urma.)

PUTEREA PRESEI.

„Budapesti Hirlap“ dela 9 c. aduce o corespondență alarmantă din Chichinda mare, în care se arată succesele ziarului german d'acolo, redactat de publicistul Artur Korn. Se înțelege că pentru foaia maghiară redactarea la naționalism a germanilor din B'nat este — pangermanism!

Estă, între altele, ce constatări face:

„Cine a umblat prin Banat 'nainte cu câți-va ani, uimit o să observe că Neamțul vesel și mulțumit d'odinioară, s'a schimbat cu desăvârșire... Până ce în trecut ei salutau ungurește pe străini, și chiar între dânsii se salutau astfel; acum chiar și salutărilor ungurești răspund nemțește. Dacă acum au de lucru cu preotul lor, nici pentru o lume n'ar vorbi cu el ungurește, ba în biserică demonstrează chiar împotriva limbii maghiare. Cu 4—5 ani 'nainte de aceasta în satul în care locuiesc, însăși părinții ceruseră ca învățătorii să se ocupe mai mult cu limba maghiară. Nu de mult chiar, la Hatzfeld când făcâi au fost întrebați la recrutare în ce limbă vor să depună jurământul, au răspuns că ungurește, și s'au așezat în rând cu Ungurii. Acum însă nu le trebuie limba maghiară. În comuna mea S. au rupt tablele maghiare de pe zidul școlii și li-au aruncat afară. Au hotărât apoi că scot limba maghiară din școală... Unul dintre membrii scaunului școlar a și zis preotului de origine maghiar: La ce ne trebuie nouă limba ungurească? Suntem germani! nu ne trebuie nimic ce-i maghiar...“

După ce arată că toate acestea li-a făcut Arhur Korn cu ziarul său, cumpebindu-l pe Șvabi să nu mai trimită copii la Seghedin, ci la școlile din Sibiu, zice că pe viitor nu se mai poate alege între Șvabi deputat Ungur, ci terenul este gata pentru Steinacker, care și la recentele alegeri a avut voturi multe, zice:

„Chiar azi am vorbit cu preotul din K. S'a plâns că și în comuna lui se

cuvânt: Laada oamnilor nu ajung la zer. Nu! așa? Dar să ne întorcem la cauză: estă autografu nobilului Antonius și scrisoarea cu sigilul lui, în care vorbește de spre afacerea de stat.

Imi poruncești s'o ceteșc?

— Rupe sigilul și cetește-o, zise Cleopatra.

Acesta închinându-se, rupse sigilul și ceti:

„Triumvirii Reipublicae Constituendae. — Dela Marcus Antonius, Cleopatrei, din grația poporului roman regina Egiptului de sus și de jos — salve.“

„Ajungându-ne la cunoștință, că Tu, Cleopatra, contra promisiunii și datoriei tale, atât prin servul tău Allienus, precum prin servul Separion, guvernatorul Ciprului ai ajutat pe revoluționarul asasin Casius contra ostizilor triumviratului; d'asemenea venindu-ne spre știre că însăși tu nu de mult ai organizat fletă cu acest scop.“

„Te provocăm, ca fără amânare să călătorești la Gilicia, ca acolo să te întâlnești cu nobilul Antonius, și 'n persoană să răspunzi la acușele, ce te spasă.“

„Te facem atență că la caz când nu te supul ordinului nostru, îți va fi spre primejdie.“

„Fii fericită.“

Ochii Cleopatrei fuigerau, când auzi vorbele amenințătoare, și vâzu, cum strălungea în pumnul capul de leu de aur pe care se rezîma.

(Va urma.)

„scrie d'el și două epistole: una către Galatent și epistola sa primă către Corintenți. — În epistola către Galatent, Pavel se apără în contra suspiciunilor pe care le lășiau în contra sa creștinii cărți țineau la ceremoniile legii mosaice, — demonstrând „și dovedind, că d'elul a fost chemat la „apostolie de domnul...“ etc.“

agită grozav contra Ungurimeii. Poporul nici în afaceri comunale nu mai merge la preotul său, ci la Korn și Steinacker.

Foarte bine face. Dacă preoții se fac agenți de maghiarizare, poporul să le întoarcă spatetele. Ei Ungurii nu se sperie: au dus o mie de ani fără să fi maghiarizat diferitele naționalități. Pot s-o ducă încă atâta și dacă naționalitățile român cum li-a făcut Dumnezeu: fiecare cu limba și obiceiurile sale!

Casina Română din Cluj.

— Febr. n. 1902.

(Urmare.)

Ar fi de dorit ca exemplul d lui profesor să aște imitatori chemați, cari fie-care din partea sa să contribuie din știința lui specială spre lățirea cunoștințelor generale și a terminologiei științifice românești, de cari aici în Nordul Transilvaniei ar avea lipsă deosebită publicul românesc, eșit în mare parte din școli neromânești. Disertațiunii de natură istorică, sociologică, din cadrul științelor naturale și a. s'ar putea alătura disertațiunile estetice și de sigur ar fi primite cu mult interes din partea publicului nostru.

Aceasta sarcină ar putea-o lua asupra-și zeloasa noastră tinerime universitară ai cărei membri mai arareori și până acum au ținut disertațiunii în forma indicată și despre care suntem convingși că dispune de forțele intelectuale și morale necesare pentru acest scop. Pe lângă puțină bunăvoință de sigur între aproape 200 tineri universitari ce sunt în Cluj s'ar putea afla atâția, cât mai în fie-care Duminecă să aibă ocaziune unul s'au altul a ținea o disertațiune care prelucrată bine ar fi cu multă recunoștință intimpinată și apreciată din partea auditorului.

Suntem conștii de rezultatul frumos ce ș'a ajuns din partea „Casinei“ în decursul anului trecut, dar nu ne lăsăm orbiți, ci ne dăm bine seama că rezultatele obținute până acum sunt numai un început promițetor, dar că e încă de lipsă multă muncă până ce vom ajunge macar în apropierea idealului ce urmărim. Cu toate acestea cele ce s'au ajuns până acum ne sunt un puternic imbold spre a pași înainte fără șovăire pe calea începută și deosebirea în stările anterioare și cele actuale pentru orice om nepreocupat motivează pe deplin decisiul adunării generale din 15 Februarie n. a. c. prin care s'a primit cu mulțumită raportul casarului și a fostului secretar și s'a îndrumat biuroul casinei să publice rezultatele activității comitetului casinei pe anul 1901 în 3 jurnale cotidiane românești.

(Va urma.)

Pentru Casa Națională.

Au incurs pentru „Casa Națională“ ca dăruire următoarele sume:

Transport Cor. 780.54
Dr. Ioan Mihov, adv., Orăștie. Cor. 50—
Suma totală Cor. 780.54

NOUȚĂȚI.

ARAD, 11 Martie n. 1902.

Dela Curte. M. Sa Monarchul a acordat erii audiență în castelul dela Buda. Într-unul cel primiți în audiență a fost și prim-ministrul Széll, care a mulțumit pentru decorare.

A fost primit și cavalerul Schwitzer, generalisim, comandant al corpului VII de armată care a invitat pe M. Sa la inaugurarea școlii de cadeți din Temișoara. M. Sa a promis că va merge la inaugurare care se va face la sfârșitul verii.

Wlassics se duce. Din Budapesta sosește știrea că ar fi vorba ca pe lângă portofoliul internelor care se va da lui Tisza István, să se numească un alt titular și în locul ministrului de culte. Prioritor la noul ministru se zice că va fi o persoană care a avut rol însemnat în redactarea proiectului autonomiei catolice.

Sași în pasivitate? „Tribuna“ din Sibiu ear pe urmă „Foaia Poporului“, aduce „sensațională știre“ că deputații sași ar ave de gând să se retragă din parlament și de-aci încolo să urmeze o politică de pasivitate. „Siebenbürgisch Deutsches Tageblatt“, reflectează la această coniectură:

„Informațiunea își are izvorul în atitudine Rákocștilor, Pichlerilor etc. Ar însemna însă că se dă prea mare onoare domnilor de acest fel când s'ar admit, — că țipeteli și înjurături lor ar pute hotărî pe reprezentanții poporului să se schimbe cu cât e un fir de păr măcar, atitudinea de până aci.“

Vremea în toată Europa e schimbăcioasă. La noi, în țeară, se poate aștepta încă mai multe zile cu frig, mai ales noaptea, ear p'aiurea și ploii.

Hymen. Domnișoara Adelberta Adam din Făget s'a logodit cu dl Traian Cărăbaș din Balinț. Felicitările noastre!

Printul Henrich, după cum se telegrafează din Hamburg, a plecat erii din America, imbarcându-se pe vaporul „Deutschland“. La 18 c. sosește în portul dela Cuxhaven, ear d'acolo pleacă d'a dreptul la Berlin.

15 Martie, ziua proclamării libertății la 1848, va fi și de astă-dată serbată în Arad cu mare pompă. În preseară va fi retragere cu torțe, ear la 15 Martie serbarea o deschide însuși primarul, care va bine-volta pe deputatul preot Hock sosit la Arad pentru a participa și a vorbi la serbare.

Instalarea noului episcop al Alba-Rogale s'a făcut Duminecă, în mijlocul unor mari serbări. Noul episcop, Várossy Gyula, a ținut cu acest prilej o vorbire care a făcut o impresie profundă. Catedrala era plină de lume; buia papală și decretul regal de numire a fost citit de Dr. Klancz, secretar episcopesc.

Pedepsirea unui general bestie. Din Petersburg se știe, că generalul Gubky a fost dat afară din armată. Pedepsa asta — desigur mică încă — i-s'a dat din cauză că după ce generalul ocupase orașul Blagovescensk, la hotarul chinez, pe chinezii cari nu fugiseră i-a asvrit, prin cazaci, la fluviul Amur, unde cea mai mare parte (vre-o 2000 de bărbați, femei și copii) s'au și înecat.

Panama engleză Nu-i destul că Englezii sufer infrângeri pe câmpul de luptă, dar iese tot mai mult la iveală că în jurul cumpărărilor de cai din Ungaria s'au făcut hoții colosale. În Casa de sus alături lordul Carigton a și atras atenția guvernului asupra incorectăților săvârșite și a cerut ca să se lase publice desbaterile procesului, desbateri cari se urmează cu ușile închise. Zicea că asta-i rușine și își exprima temerea că deși hoții s'au săvârșit de mulți, jertfa va cădea însă numai generalul Truman. De asemeni a obiecționat că prea li se dă diura mare — 252 coroane pe zi — membrilor comisiei cari fac cercetare în această panamă.

Felurimi.

Premergătorii lui Christofor Columb. Maiorul Cooper, celebrul esplorator american, care a descoperit în Statele-Unite vechia cetate a locuitorilor în stânci (Cliff Divelleres), a făcut acum de curând o descoperire de natură a încurca pe admiratorii lui Cristofor Columb.

Împreună cu doi tovarăși, originari din principatul de Galles (Englita), el a vizitat rămășițele faimosului trib Creecks, când tovarășii lui începură să vorbească și să-și spună impresiunile în limba gallică.

De odată, bătrânul șef întrerupându-și convorbirea cu Cooper, se apropie de ceilalți doi încordându-și auzul și, ca într-un avânt de entuziasm, îi îmbrățișă cu cea mai călduroasă dragoste, dându-le cele mai dragostoase nume în limba creek.

Cel doi călători nu înțeleseră nimic, la început, din tot discursul lui; dar când bătrânul șef începu să vorbească mai rar, ei băgară de seamă că el îi saluta în propria lor limbă, în limba gallică!

În acea seară, bătrânul indian le povesti una din tradițiunile tribului său. Ca mult timp înainte de sosirea celor dintâi misionari, atunci când membrii tribului Creek formau o națiune puternică, niște fețe palide, cele dintâiu pe cari le întâlniseră ei vre odată, urcară pe Arkansas în sus, în număr mare; ei aveau cu ei arme de fier și vorbeau o limbă străină; fețele palide îi lucrărară pe Creeki această limbă, de ore ce trăiră cu ei timp de mai multe luni. Ei le declarară chiar că alți albi de rasa lor, vorbind aceeași limbă, aveau să-i viziteze mai târziu și că ei trebuiau să păstreze în memorie câte-va frase din această limbă, pentru, a saluta pe noii veniți și a face să fie recunoscuți.

Maiorul Cooper a găsit aceeași tradițiune la tribul vecin al Navajosilor. Mai mult chiar, făcând săpături, a descoperit într'un mrmânt un cuiș de fier, care seamănă cu acelea de cari se foloseau Galii odinioară, și care purta data de 1256.

Aceste fapte împreună par a dovedi, fără îndoială, că pornirea de călători ai Galilor, această puternică ramură a rasei celtice, i a călăuzit spre lumea nouă cu două veacuri chiar înainte de plecarea lui Christofor Columb.

ULTIME ȘTIRI.

Desastrul Englezilor și victoria Burilor.

De câte-va zile Englezii nu mai știau pe unde sunt comandanții buri; aflaseră numai că Botha și Delarey au plecat să se întâlnească.

Cei, cari cunosc tactica Burilor, nici n'au întârziat să tragă concluziunea: Burii prepară un atac decisiv.

Și așa este. Eată, într'adevăr ce se telegrafează:

Londra, 10 Martie Ministrul de războiu Brodrick a citit în parlament telegrama lui Kitchener care anunță că Delarey a bătut pe lordul general Methuen; rănit la picior, generalul a căzut și el în mâinile Burilor. Același soarte a avut-o de altfel întreg divisionul de sub comanda lui Methuen.

În oraș este o mare consternație. După o a doua telegramă, Burii au prins cu acest prolegiu 1300 soldați și numeroși ofițeri, toate proviziunile și munițiunile, toate tunurile și banii.

Methuen trebuia să se unească cu divizia de 1000 oameni ai lui Greenfeld și sunt temeri că și această divizie a fost nimicită de buri.

Desastrul acesta este unul dintre cele mai mari ce au suferit Englezii și este cu atât mai semnificativ, cu cât aceasta se întâmplă în al treilea an de când se poartă războiul și cu cât a fost prins un general care cunoștea mai bine chipul de luptă al Burilor.

Red. respons. Ioan Russu Șirianu.
Editor Aurel Popovici Barcianu.

A apărut

și se află de vânzare la administrația „Tribuna Poporului“ următoarele opuri:

Din „Biblioteca noastră“		se află următoarele numere:	
Nr. 3-4	Versuri și proză, de G. Coșbuc	Cor. nr.	—56
5	Fabule alese, de Gr. M. Alexandrescu		—28
7	Intocmai, comedie franceză într'un act, de Zotti Hodoș		—28
8-9	„Istoria Țiganilor“, de Octav E. Lecca		—56
10	„Convorbiri pedagogice“ de E. Hodoș		—28
11-12	„Cântecul bănețen“, de E. Hodoș		—56
13	„Cântecul cătănești“, de E. Hodoș		—28
18-22	Zotti Hodoș, „Poftă bună!“ Carte de bucate. Partea I.		1.40
32-33	Zotti Hodoș, „Poftă bună!“ Carte de bucate. Partea II.		—56
14	„Copiii de găsit“, snoave, legende, de G. Crăciunescu		—28
15-17	„Numiri de localități“ cum mai multe ilustrații, de Iosif Bălan		—84
Alte scrieri diverse.			
	„Geografia Comitatului Arad“, pentru clasa a III-a a școlilor populare, de Damaschin Medre, învățător; aprobată de Ven. Consistor, ilustrată cu cărți geografice		—70
	„Lupta pentru drept“, de Dr. Rudolf Ihering, traducere de T. V. Păcățeanu		2.—
	„Judecătorii cu jurați“, de Teodor V. Păcățeanu		—80
	„Libertatea“, de Ioan Stuart Mill, tradusă de T. V. Păcățeanu		2.—
	„Principiile politice“, după Dr. T. de Holtzendorff, de T. V. Păcățeanu		4.—
	„Caractere morale“, exemple și sentințe culese din istoriile și literaturile populare vechi și moderne, de Ioan Popa, profesor în Brașov		2.50
	„Rășcoala pentru neatârănare“, de G. Coșbuc		1.—
	„Poveștea unei coroane de oțel“ de George Coșbuc		1.—
	„Vioritul“, de Petru Vancu		1.—
	„Teoria Dramel“, de Dr. Iosif Blaga		3.60
	„Juvénilia“, de Sextil Pușcariu		1.60
	„Pribeag“, de Ioan Iosif Școopol		1.50
	Instrucțiuni populare despre „Datorițele și Drepturile purtătorului de dare“, editate de Wilhelm Niemandz		1.20
	„Ioan Botezătorul“, tragedie în 5 acte și un preludiv, tradusă de Il. Chendi și C. Sandu, după Hermann Sudermann		2.—
	Henric Ibsen „Zina Invierei“, Epilog dramatic în 3 acte, traducere de Il. Chendi și C. Sandu		1.—
	„Zecă ani de mișcare“ literară în Transilvania 1890—1900 de Iuliu Chendi		1.—
	„Poesii“, de Maria Cunțan		1.50
	„Musa Someșană“, doine și cântece populare de Iuliu Butmaru Sălcăuțanu		—30
	„Călătoriile în Rusia“ ale preotului bănețean Mihail Popovici, publicate de N. Iorga		—40
	„Vatra părăsită“, de Ioan Slavici		1.50
	„Istoria literaturii române“ în secolul al VIII-lea. Vol. I. și II., de N. Iorga		20.—
	„Mic Catechism“, de Silvestru M. Andreievici		—30
	„Monografia“ comunei bis. gr. ort. rom. a sfinței adorm. din cetatea Brașovului, de Bartolomeu Băulescu		4.—
	„Drepturile și datoriile învățătorilor (învățătoarelor) români. Pentru învățătorii și învățătoarele române dela școlile populare, elementare, superioare și civile; pentru elevii și elevetele dela preparandii și dela cursurile pentru asile de copii; pentru senatele școlare (seance școlare, eforii) confesionale; pentru preoții, direcțiunii școlare, autorități bisericești, susținători de școli; pentru inspectoratul confesional diecesan și pentru antistii comunale. Pe temeiul legilor, regulamentelor, ordinațiilor, instrucțiilor, hotărârilor și deciziunilor principiare. Scrisă și compusă de Dr. Mihail Szabó, inspector reșec al comitatului Torontal. Tradusă de Eugen Zaslo, profesor		5.20
	„Amicul Poporului“, îndreptar în cauze administrative și judecătorești pentru poporul român, de Titu Vuiculescu, pretor		1.—
	„Clupe de repaus“ de Sorcovă. Un dragălaș volum de schițe și foite		2.—
	„Potpourri“. Practica cetitului. — Ortografia noastră. — Despre numeri. — Bufani și frățuți. — Sărutul. — Chestiuni culturale, de Gheorghe Jianu		1.—
	Din „Liturgia bisericeii ortodoxe române“ pentru școlile medii și populare		—60
La comanda să se mai adaugă de fiecare op 10 fileră spese postale.			
Celor-ce cumpără un număr mai mare de exemplare, cu deosebire librarilor și peste tot vânzătorilor, se dă rabatul cuvenit.			

Cel mai plăcut și cel mai bun preparat pentru vopsirea părului este MELANOGENE

de culoare neagră și brunetă. — În timp de câteva minute prin acest excelent și nestricăcios preparat se pot vopsi în culoare neagră sau brunetă: părul, barba și mustața. — Această culoare e permanentă și nu se poate deosebi de culoarea naturală; nu se murdărește și nu se poate spăla nici cu săpun nici cu apă caldă. E nestricăcios și întrebuințarea e foarte simplă. Prețul preparatului e: 2 cor. 80 fileră. Preparatul, care

face părul blond,

ori-cărui păr, în câte-va minute, îi dă atât de plăcuta culoare blondă, în culoarea inului, cenușie sau de ori-ce culoare dorită, fără-ca să atace părul. — Prețul: o sticlă 1 cor., o sticlă mare 2 coroane.

Poftiți a fi cu atențiune la marca de patentă!

TEA HAJDU

este un preparat probat în nenumărate cazuri pentru boala de pept și plămâni.

Se poate folosi cu cel mai bun succes în contra tusei, durerii de gât, răgușelii, în contra tusei mângăreții, îngrășării, în contra tuturor boalelor de pept; în contra îmbolnăvirii de gât, iaringe, pământ, în contra respirațiunii grele, a boalei de pept și a astmei etc.

Prețul: 50 fileră.

698 8 -

SPIRT CONTRA REUMEI

(spiritu „Mankóse“)

se vinde în preț de 1 coroană.

S'a dovedit ca un preparat excelent în cazuri de boala de: reumă, de cangreună, amorțirea mușchilor, durerii de nervi, de crucea spinării, de janghiuri, paralizii, amorțea de mușchi și vine, precum și pentru înviorarea piciei etc. La slăbire din pricina bătrâneții, precum și la oboseala turiștilor, înainte și după ture mai lungi, ajută mult prin ungerea (frecarea) cu acest preparat (numai în exterior) S'a probat în cazuri nenumărate.

Gutori FÖLDES KELEMEN,

apotecă și laborator chimic

Telefon 111.

în ARAD.

Telefon 111.

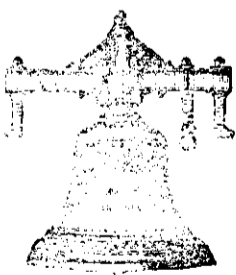
Frideric Hönig

Tarnătorie de clopote și metal, fabrică de pompe, arangeată pe motor de vapor,

Arad, strada Rákóczy Nr. 11-28

S'a fondat la 1840.

Premiată la 1890 cu cea mai mare medalie de stat.

Cu garanție pe mai mulți ani și pe lângă cele mai favorabile condiții de plăttre — recomandă clopotele sale cu patentă ces. și reg., invenție proprie, cari au avantajul că, față cu ori-ce alte clopote, la turnarea unui și aceluiași clopot tare și cu sunet odânc, — se face o economie de 20—30% la greutatea metalului.

Recomandă totodată clopotele de fer, ce se pot învêrți și postamentele de fer, prin a căror întrebuințare clopotele se pot scuti de crepat și chiar și cele mai mari clopote se pot trage, fără-ca să clătine turnul.

Recomandă apoi transformarea clopotelor vechi în coroană de fer, ce se poate învêrți, cum și turnarea din nou a clopotelor vechi sau schimbarea lor cu clopote noue pe lângă o supra-solvire neînsemnată.

Liste de prețuri și cu ilustrațiuni — la dorință se trimit gratis.

543 50—55

Cruce dublă electro-magnetică

vindecă și inviorază sub garanție

Aparatul acesta, vindecă și folosește contra durerilor de cap, urechi și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli și tuituri de ureche, bătaie de inimă, sgârciuri de inimă, asma, auz ul greu, sgârciuri de stomac, lipsa poftel de mâncare, răceală la mână și picioare, reuma podagră ischias, udului în pat, influinza, în somnia epilepsia circulația neregu-

lată a sângelui și multor altor boale cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. Insușirea acestui aparat este că vindecă nu numai din timp în timp ci introduce constant în corpul omenesc binefăcătorul curent, când pe deoparte vindecă cu succes boalele aflătoare, eară pe de alta parte e cel mai bun scut contra îmbolnăvirilor.

Deosebită atențiune e a se da împrejurăret că acest aparat vindecă boale vechi de 15 ani.

În cancelaria mea se află atestate incurse în toate părțile lumii cari prețuesc cu mulțumire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii.

Unde ori-ce încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta“ deoarece „Ciasul-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut apreciat și cercetat.

Deja ieftinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă îndeosebi.

624 —58

Prețul aparatului mare e fl. 3, sau Cor. 6. — folosibil la morburii cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

Prețul aparatului mic e fl. 2, sau Cor. 4. — folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vânzare pentru țeară și străinătate e:

Albert Müller, Budapesta, V., str. Vadász 42. K colțul str. Kálmán.